

KVALITETSDEKLARATION

Sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Högskoleväsende

Produktkod

UF0206

Referenstid

Vårterminen och höstterminen 2017

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	6
2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	7
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	8
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	8
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	9
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	10
5.3 Sam användbarhet i övrigt	10
5.4 Numerisk överensstämmelse	10
Allmänna uppgifter	11
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	11
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	11
C Bevarande och gallring	11
D Uppgiftsskyldighet	11
E EU-reglering och internationell rapportering	11
F Historik	11
G Kontaktuppgifter	12

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Sökandestatistiken syftar till att redovisa statistik som beskriver ansökningar till universitet och högskolor med betoning på den svenska befolkningens ansökningar.

Statistiken över sökande och antagna till universitet och högskolor beskriver efterfrågan på och tillströmningen till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå (tidigare grundutbildning) samt förändringar över tiden. De insamlade uppgifterna kan också användas som underlag för att fastställa urvalsram för enkätundersökningar och möjliggöra specialstudier bland annat genom sambearbetning med annan statistik.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Användare är bland annat Universitetskanslersämbetet, Utbildningsdepartementet, universitet och högskolor, andra personer som arbetar med planering och utvärdering inom detta område, arbetsmarknadens organisationer, forskare, media och studenter.

Statistiken över sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå (tidigare grundutbildning) används för att ge en allsidig belysning av högskolan, som underlag för planering samt uppföljning och utvärdering av utbildningen. Informationsbehovet omfattar övergripande statistik om antal sökande och antagna till lärosäten på grundnivå och avancerad nivå, men det finns även behov av mer detaljerad statistik över exempelvis universitet/högskola och utbildningens inriktning. För att visa förändringar i efterfrågan på utbildning utan eftersläpning behövs uppgifter om sökande som ej tidigare varit registrerade vid ett svenskt lärosäte.

Användare och uppgiftslämnare är representerade i Universitetskanslersämbetets (UKÄ:s) rådgivande grupp för den officiella statistiken.

1.2 Statistikens innehåll

För sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå redovisas följande storheter:

- Antal sökande
- Antal antagna
- Antal behöriga förstahandssökande (sökande som är behöriga till sitt i första hand sökta alternativ)
- Sökandetryck (antal behöriga förstahandssökande sökande per antagen)
- Antal sökande som ej tidigare varit registrerade vid ett svenskt lärosäte.

- Antal sökande med ofullständiga personnummer
- Antal antagna med ofullständiga personnummer
- Andel sökande av befolkningen i samma ålder
- Andel antagna

Sökande och behöriga förstahandssökande redovisas även efter andelar inom olika redovisningsgrupper, t.ex. andel av de sökande som tillhör en viss åldersgrupp. Majoriteten av redovisningen avser endast de sökande med fullständiga personnummer för att särredovisa den svenska befolkningen, då de flesta med ofullständiga personnummer är utländska sökande. Denna särredovisning görs även eftersom flertalet tabeller och diagram redovisar personer efter ålder och för personer som saknar fullständigt personnummer saknas information om ålder. Läs mer under 1.2.2. Variabler, 1.2.4 Redovisningsgrupper eller 2.2.3. Mätning.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen är samtliga sökande till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå vid universitet och högskoleutbildning vårterminen och höstterminen 2017.

Målpopulationen är samtliga sökande till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå som borde finnas med i Universitets- och högskolerådets (UHR:s) samordnade antagningssystem. Några av de konstnärliga utbildningarna ligger utanför detta antagningssystem, och ingår därför i intressepopulationen men inte i målpopulationen.

Målobjekten är de individer som borde finnas med i UHR:s antagningssystem och observationsobjekten är de som faktiskt finns med. Målobjekt och observationsobjekt stämmer väl överens eftersom all ansökning som ska ske via antagningssystemet bör vara med.

1.2.2 Variabler

Följande målvariabler är de viktigaste i statistiken:

<i>Universitet/högskola</i>	Universitet/högskola som ansökan avser.
<i>Kön</i>	Kön anges som "Kvinna" eller "Man" och härleds från personnumret.
<i>Ålder</i>	Ålder på den sökande vid årets slut.
<i>Program</i>	Sammanhållna utbildningar som leder till någon form av examen.
<i>Program för yrkesexamen</i>	Gruppering av program utifrån den yrkesexamen som programmet leder till.
<i>Övriga program</i>	Program som består av, för en viss högskola, fastställda kombinationer av kurser. Programmen grupperas efter grundnivå och avancerad nivå samt efter examen och inriktning enligt SUN 2000 (Svensk utbildningsnomenklatur).

<i>Kurs</i>	Avsnitt med angivet ämnesinnehåll och poängomfattning. Kurs kan läsas fristående eller inom ett program.
<i>SUN-inriktning</i>	Anger utbildningens inriktning. Koden sätts av SCB och följer riktlinjerna enligt SUN 2000.
<i>År</i>	År som ansökan avser.
<i>Termin</i>	Termin som ansökan avser.
<i>Prioritet</i>	Avser i vilken prioritetsordning den sökande väljer en utbildning.
<i>Urvalsresultat</i>	Urvalsresultat vid antagning, det vill säga antagen, reserv, struken, ej behörig och inställd.
<i>Anmälningavgift</i>	Anger om den sökande är skyldig att betala en anmälningavgift.
<i>Studieavgift</i>	Anger om den sökande är skyldig att betala en studieavgift.
<i>Personnummer</i>	Personnummer eller annan identitet tilldelad av berörd antagningsmyndighet, till exempel Universitets- och högskolerådet (UHR).
<i>Ej tidigare i högskolan</i>	Anger om sökanden tidigare varit registrerad vid ett svenskt lärosäte eller inte.

Det finns ingen avvikelse mellan observationsvariabler, målvariabler och intressevariabler för de variabler som baseras på uppgifter från UHR:s samordnade antagningssystem, eftersom det är administrativa uppgifter som bedöms hålla god kvalitet. Ett undantag är SUN-inriktning som kodas av SCB. Observationsvariabeln kan skilja sig från målvariabeln gällande program med fler än en inriktning eller där inriktningen är svår att bestämma. Eftersom SCB endast kan koda ett program med en inriktning kommer individer som söker till program med flera inriktningar, och är intresserade av den inriktningen programmet inte kodas till, att få fel SUN-inriktning. Omfattningen av dessa skillnader bedöms dock vara liten.

För individer med ofullständigt personnummer kan inte ålder härledas från personnumret, därmed skiljer sig den intressevariabeln från mål- och observationsvariabeln. Dessa personer fördelas därför inte efter ålder i redovisningen.

För mer detaljerad information om variabelernas definitioner se [SCB:s mikrodatabaser](#).

1.2.3 Statistiska mått

I huvudsak redovisas antals- och andelsuppgifter. Även sökandetryck redovisas, som är en kvot mellan antal behöriga förstahandssökande och antal antagna.

1.2.4 Redovisningsgrupper

I höstterminens redovisning fördelas totalt antal sökande och antagna personnummer efter kön och ålder. Sökande och antagna som ej tidigare varit

registrerade i högskolan fördelas efter kön, högskola/universitet och program/kurs. Dessa innehåller enbart sökanden med fullständiga personnummer. De som saknar fullständigt personnummer särredovisas och fördelas efter kön, högskola/universitet och program/kurs.

Totalt antal behöriga förstahandssökande fördelas efter kön, högskola/universitet, SUN-inriktning, ålder, yrkesprogram och ej tidigare i högskolan. Även behöriga förstahandssökande innehåller endast de med fullständiga personnummer, och de med ofullständiga personnummer särredovisas och fördelas efter kön och SUN-inriktning.

Vårterminens redovisning avser endast sökande och antagna med fullständiga personnummer och de fördelas efter universitet/högskolor, programtyp och yrkesexamensprogram.

1.2.5 Referenstider

För vårterminen 2017 avser statistiken sökande och antagna från den 15 oktober 2016 fram till och med den 17 januari 2017. För höstterminen 2017 avser statistiken sökande och antagna från den 18 april 2017 fram till och med den 3 augusti 2017.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken, som baseras på uppgifter från UHR:s samordnade system för antagning till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå, har allmänt sett god kvalitet eftersom de administrativa uppgifterna i antagningssystemet bedöms hålla god kvalitet och osäkerhetskällornas påverkan på statistikens kvalitet bedöms vara liten.

2.2 Osäkerhetskällor

Undersökningens största osäkerhetskälla är ramtäckningen, och den bedöms vara tämligen liten.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerheten i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen definieras som samtliga sökande och antagna via UHR:S samordnade antagning till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå vid universitet och högskolor. Den bedöms stämma väl med målpopulationen, trots att det finns viss undertäckning.

Undertäckning förekommer eftersom viss antagning till högskoleutbildning sker manuellt genom särskilda antagningsprov eller på annat sätt utanför UHR:s samordnade antagningssystem. Några konstnärliga utbildningar ligger exempelvis utanför detta antagningssystem. Rapportering till SCB sker i januari, efter andra antagningsomgången. Det kan förekomma antagning efter rapporteringen till SCB, s.k. efterantagning. Dessa antagningar rapporteras i nuläget inte in till SCB. Att statistiken publiceras så snart som möjligt har prioriterats före att få med den efterantagning som görs. Ingen mätning av täckningsfelen har gjorts. Omfattningen bedöms dock vara tämligen liten.

Ingen känd övertäckning förekommer.

2.2.3 Mätning

Sökandedata avseende våren 2017 levereras till SCB den 16 januari efter andra antagningsomgången. Data avseende höstterminen 2017 levereras till SCB efter andra antagningsomgången 3 augusti. Grunddata för statistiken är uppgifter från Universitets- och högskolerådets (UHR:s) samordnade antagningssystem. Ansökningar till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå görs via webbplatsen antagning.se. Uppgifterna från UHR inhämtas via filöverföring från ovan nämnda system. Uppgifterna levereras enligt ett fastställt format och innehållet är reglerat i förordningen om redovisnings av studier m.m. vid universitet och högskolor ([SFS 1993:1153](#)). Efter leverans till SCB kontrolleras och grupperas uppgifterna och därefter struktureras de i interna databaser.

De insamlade uppgifterna kompletteras med information från *Universitets- och högskoleregistret*.

De observerade värdena skiljer sig från de sanna värdena avseende ålder för personer med ofullständiga personnummer, eftersom ålder inte kan utläsas från personnumret. Dessa individer utgjorde ca 2 procent av alla sökande vårterminen 2017, och skulle snedvrیدا statistiken om de inkluderades i redovisningen uppdelat på ålder. Därför sker majoriteten av redovisningen utan sökande med ofullständiga personnummer.

Utöver detta innebär mätningen inga kända kvalitetsbrister som kan snedvrیدا statistiken åt något håll.

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värdet på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt är det frågan om objektsbortfall; saknas enbart vissa värden handlar det om partiellt bortfall.

Det finns inget känt objektsbortfall för statistiken över sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Partiellt bortfall förekommer avseende individer med ofullständiga personnummer, eftersom variabeln ålder inte kan härledas från deras personnummer. Personer med ofullständiga personnummer utgjorde ca 2 procent av det totala antalet ansökningar vårterminen 2017.

2.2.5 Bearbetning

De uppgifter om sökande och antagna som redovisas bygger helt på det maskinella antagningssystemet varifrån uppgifterna hämtas. Granskning sker i form av viss personnummerrättning, kontroll och rättning av ortkoder. Vid SCB förekommer ingen manuell kodning eller dataregistrering utöver den gruppering av yrkesexamensprogram som görs, samt indelningen av program enligt Svensk utbildningsnomenklatur (SUN 2000). Grupperingen av programmen är inte alltid entydig eftersom det för vissa utbildningar inte tydligt anges vilken examen och examensinriktning den studerande kommer att få.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerheten i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Efter att andra antagningsomgången är klar i början av januari tar det ca 2,5 månader innan statistiken publiceras.

3.2 Frekvens

Uppgifter samlas in terminsvis, dvs. två gånger per år. Statistiken publiceras på Universitetskanslersämbetets webbplats en gång per termin i [Statistikdatabas om högskolan](#). På [produkt sidan](#) på SCB:s webbplats publiceras endast höstterminens statistik, en gång per år.

3.3 Punktlighet

Publicering på SCB:s webbplats sker enligt [publiceringsplanen](#) för serien Sveriges officiella statistik.

Universitetskanslersämbetet publicerar information i *Statistikdatabas om högskolan* och på sin webbplats, vilket sker enligt deras [publiceringsplan](#).

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Högskolestatistiken publiceras i UKÄ:s [statistikdatabas](#).

Ett urval av officiell statistik publiceras i form av tabeller på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0206.

Officiell statistik om sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå publiceras även i Statistiska meddelanden (SM). Dessa publiceras en gång om året, avseende höstterminen, på både [SCB:s](#) och [UKÄ:s](#) webbplats.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Specialbearbetningar av sökandestatistiken kan göras på uppdragsbasis. Efter speciell prövning kan forskare med flera få tillgång till avidentifierat mikrodata.

UKÄ kan på begäran och i mån av tillgängliga resurser utföra enklare bearbetningar av den statistik som myndigheten förfogar över.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras som uppgifter i [Statistikdatabas om högskolan](#) på UKÄ:s webbplats där användaren själv kan utforma tabellerna. Statistik avseende hösttermin presenteras även som färdigutformade tabeller på SCB:s webbplats men också i form av diagram och tabeller med analyserande och kommenterande text i publikationsserien *Statistiska meddelanden UF 46*.

4.4 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, Kvalitetsdeklarationen. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i Dokumentation av mikrodata (MetaPlus). Samtliga dokumentationer finns tillgängliga på SCB:s webbplats, Kvalitetsdeklarationen på [SCB:s webbplats](#) och MetaPlus i SCB:s [mikrodataregister](#).

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

För varje år har nya högskolor anslutits till de antagningssystem som finns, vilket gör det svårt med jämförelser över en längre tid. Under 90-talet har de flesta vårdhögskolor upphört och införlivats med statliga högskolor. När fler lärosäten ansluter sig till antagningssystemet ser det ut i statistiken som att det blir fler sökande och antagna totalt, vilket innebär att det blir ett tidsseriebrott.

Sedan höstterminen 1977 har uppgifter om sökande och antagna via det samordnade antagningssystemet publicerats varje termin, av dåvarande universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) i serien UHÄ-rapporter och senare av Verket för Högskoleservice (VHS) i serien VHS. Uppgifterna har under vissa perioder även inkluderat uppgifter om sökande via lokal antagning. Dock har det inte gjorts någon nettoräkning mellan de olika systemen, vilket innebär att samma sökande kan förekomma flera gånger. Detta genererar tidsseriebrott vad gäller totalt antal sökande och antagna, då det ser ut att vara fler sökande och antagna totalt de år med lokal antagning, eftersom dessa nettoräknats mellan lärosäten i det samordnade antagningssystemet. Från och med våren 2007 har i stort sett all antagning till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå skett via VHS:s (från och med 2013 UHR:s) samordnade antagningssystem. Tidigare terminer gjordes även antagning via högskolornas lokala system för antagning men från och med våren 2007 har det samordnade antagningssystemet ersatt det lokala.

Den första juli 2007 infördes en ny utbildnings- och examensstruktur som ett led i Sveriges arbete med att anpassa den högre utbildningen till arbetet i Bologna processen. Enligt den nya strukturen delas all högre utbildning in i tre nivåer:

- Grundnivå
- Avancerad nivå
- Forskarnivå

Varje nivå förutsätter och bygger på att studenten har utbildning på tidigare nivå(er). Den nya indelningen medför att kurser och examina kan hänföras till en viss nivå. Examina på grundnivå och avancerad nivå delades in i generella examina, konstnärliga examina och yrkesexamina. Även ett nytt poängsystem och en till viss del ny examensordning med nya examensmål har införts. Detta genererade ett tidsseriebrott eftersom program tidigare inte delades in efter dessa kategorier.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Eftersom inte alla konstnärliga högskolor och/eller utbildningar ingår i statistiken påverkar det jämförbarheten mellan dessa högskolor/utbildningar.

Grupperingen av programmen är inte alltid entydig eftersom vissa utbildningar kan leda till flera examensinriktningar.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Inom högskoleområdet publiceras officiell statistik över studenter och examina på grundnivå och avancerad nivå. Det innebär att det går att jämföra till exempel antalet sökande och antagna till ett visst lärosäte med antalet som börjar studera där och tar examen. Vidare publiceras statistik över doktorander och examina i högskoleutbildning på forskarnivå samt för personal vid universitet och högskolor. De publicerade uppgifterna för studenter och examen avser dock läsår och uppgifterna för forskarnivå och högskolans personal avser kalenderår.

Uppgifterna om sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå tillhör Universitets- och högskoleregistret som är ett totalräknat individbaserat register. Därmed finns goda möjligheter att sambearbeta med andra register. Samanvändbarheten är hög.

Utbildningarna är grupperade enligt SUN 2000 (Svensk utbildningsnomenklatur) som i sin tur är anpassad till den internationella standarden för utbildningsklassificering (ISCED 97) för att möjliggöra internationella jämförelser.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Summan för delmängder kan skilja sig från summan av totalen eftersom det är unika individer som summeras efter olika redovisningsnivåer. Till exempel kan en person som sökt utbildning vid ett lärosäte även ha sökt utbildning vid ett annat lärosäte. Personen finns då med en gång vid varje lärosäte, men endast en gång på den aggregerade nivån över samtliga lärosäten.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

De publiceringar som är officiell statistik är Statistiska meddelanden och de tabeller som publiceras på SCB:s hemsida. Övriga publiceringar som nämns i avsnitt 4.1 är inte officiell statistik.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8§ offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt personuppgiftslagen ([1998:204](#)).

C Bevarande och gallring

Gallring sker enligt 3 kap. 8§ SFS [1993:1153](#) Förordning om redovisning av studier med mera vid universitet och högskolor.

Uppgifter om sökande som inte har antagits till utbildning vid en högskola eller om en sökande har antagits men inte påbörjat sina studier ska gallras efter tio år.

SCB ansvarar för att gallring sker.

D Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till Universitets- och högskoleregistret gäller enligt SFS [1993:1153](#) Förordning om redovisning av studier med mera vid universitet och högskolor.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken berörs inte av någon EU-reglering.

F Historik

Statistiken över sökande och antagna har samlats in från och med höstterminen 1995. Uppgifter på individnivå sparas i tio år och därefter gallras materialet.

Fram till våren 2007 gjordes antagning via högskolornas lokala system för antagning. Efter det har i stort sett all antagning skett via VHS:s (från och med 2013 UHR:s) samordnade antagningssystem.

Från den 1 juli 2007 gäller en ny utbildnings- och examensstruktur där all högre utbildning delas in i tre nivåer: grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. I samband med detta infördes även ett poängsystem.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Universitetskanslersämbetet
Kontaktinformation	Analysavdelningen
E-post	statistik@uka.se
Telefon	08-563 085 00

Statistikproducent	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Högskolestatistik
E-post	hogskolestatistik@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)